

Interview

Ontwikkelingsgerichte zorg; een nieuwe benadering van pasgeborenen “Hé, kijk naar mij!”

“Alleen al door naar een kind te kijken, kun je heel veel te weten komen”, vertelt Oona

Jeffries, kinderverpleegkundige in Bronovo. “Bij ontwikkelingsgerichte zorg staat het kind en zijn behoefte centraal. We sporen ouders, artsen en de verpleging aan de pasgeborene goed te observeren en de acties en handelingen af te stemmen op wat je ziet. Soms kun je een zorghandeling namelijk uitstellen, als een kindje op dat moment net lekker slaapt of juist niet goed in zijn vel zit.”

Het afgelopen jaar werd op de kinderafdeling Willem-Alexander een werkgroep Ontwikkelingsgerichte Zorg opgestart. Oona Jeffries was een van de leden. De werkgroep verdiepte zich in de benadering van jonge baby's en met name premature en zieke pasgeborenen. “Ontwikkelingsgerichte zorg is gericht op comfort, stabiliteit en het vermijden van stress”, vertelt Jeffries. “Daarnaast is het stimuleren van de relatie tussen kind en ouders heel belangrijk.”

Prikkels

Op een afdeling neonatologie wordt een pasgeborene aan veel stressveroorzakende factoren blootgesteld: fel licht bijvoorbeeld en hard geluid. Vooral te vroeg geboren kinderen raken dan snel te veel gestimuleerd, omdat ze die prikkels niet goed kunnen verwerken. “Dit kan nadelige effecten hebben op het fysiologische systeem en op de ontwikkeling van het kind”, vertelt Jeffries. “Later, op school, kan dat zich uiten in concentratie- en emotionele problemen.” Namens de werkgroep gaf Jeffries presentaties aan haar collega's maar ook aan de medewerkers van het lab. Ze vertelde daar hoe je stress bij de pasgeborene kunt vermijden. Jeffries: “Iemand van het lab weet bijvoorbeeld niet hoe hard het klinkt als je iets op de bovenkant van een couveuse zet.” Ook is een poster ontwikkeld met daarop tips die de nieuwe benadering in de zorg samenvatten.

Troost

“De belangrijkste verandering op onze afdeling is dat we fel licht en extreem geluid vermijden”, aldus Jeffries. “Zo is er afgesproken niks meer op de couveuse te plaatsen, zachtjes de deuren te sluiten en geen fel licht boven de couveuse te laten branden. Eventueel doen we een doek over de couveuse om de pasgeborene te beschermen tegen het licht op de afdeling. Daarnaast zorgt de verpleegkundige ervoor dat de baby lekker ligt,

Kinderverpleegkundige Oona Jeffries: “Door goed te kijken, leer je veel over hoe een kindje zich voelt.”

bijvoorbeeld in een ‘nestje’, en wordt de pasgeborene getroost bij bijvoorbeeld bloedafname, het prikken van een infuus of een ander noodzakelijk onderzoek.” De zorg wordt zoveel mogelijk geclusterd en in combinatie met een voedingsronde uitgevoerd, zodat de baby niet gestoord wordt als hij slaapt. Als de verpleegkundige ziet dat de pasgeborene te onrustig is, kiest hij of zij er indien mogelijk voor de zorg uit te stellen.

Band met ouders

De ouders spelen een belangrijke rol bij ontwikkelingsgerichte zorg. “Door de ouders te leren naar het kind te kijken en zijn behoeftes te herkennen, krijgen ze het gevoel meer voor hun kind te kunnen doen”, legt Jeffries uit. Om de hechting tussen ouder en kind te bevorderen, krijgen ouders de gelegenheid om met hun baby te ‘buidelen’: de blote baby wordt hierbij op de blote huid van één van de ouders gelegd. Dit intensieve contact is zowel voor de ouders als voor het kind aangenaam. Jeffries: “De ouders zijn sinds de nieuwe aanpak meer tevreden over de zorg. Dat is ook voor de verpleging prettig. Bovendien zien we dat het beter gaat met de kinderen als ze minder prikkels te verduren krijgen. Iedereen is dus enthousiast, ook al is het in de praktijk soms nog moeilijk om de nieuwe gewoontes vast te houden. We laten die posters voorlopig hangen!” ■

Sucrose als pijnbestrijder

Binnenkort start de kinderafdeling met het toedienen van sucrose als een premature of zieke pasgeborene een pijnlijke ingreep moet ondergaan. Uit onderzoek blijkt dat het kindje veel minder pijn voelt als vlak voor bijvoorbeeld de hielprik of het inbrengen van een infuus een kleine hoeveelheid sucrose in de wangzak van de baby wordt gedaan.